

11. Sharko, V. D. (2006). *Metodychna pidhotovka vchytelia fizyky v umovakh neperervnoi osvity* [Methodical training of a Physics teacher in conditions of continuous education]. Kherson: Vydavnytstvo KhDU [in Ukrainian].

Havryliuk G. M.,
 orcid.org/0000-0003-1543-3135

BASIC ADVANCE TRAINING ACTIVITIES OF PEDAGOGICAL WORKERS IN POSTGRADUATE EDUCATION

The article analyzes the source base for the development of postgraduate pedagogical education in Ukraine. The main directions of professional development of pedagogical workers are: course preparation, intercourse training, self-educational activity, generalized forms of their implementation in postgraduate education.

The main forms of course training include training, independent work, practical training, assessment.

It is established that in the intercourse period of professional development and scientific and methodological support of pedagogical workers is carried out on the basis of a complex of interconnected pedagogical events and provides the following forms of activity: participation of teachers in pedagogical conferences, seminars, trainings, master classes of different levels and directions of activity; study and introduction into their professional activities of best pedagogical experience; productive use of methodological day; obtaining different types of counseling.

It is generalized that the self-educational activity of pedagogical workers can occur both in the individual and in the paired (group) mode of communication through various means, in particular information and communication.

It is concluded that the acquisition of relevant experience by teachers depends on the successful implementation of all directions of their training in postgraduate education (coursework and intercourse training, self-educational activities). They are an integral part of the professional development of teachers, accumulate previously acquired competences and expand experience. The above mentioned factors, in their turn, are the driving forces of many globalization neoplasms of our society.

It is stated that the search for new areas and forms of professional development of pedagogical workers is promising for further research.

Key words: postgraduate pedagogical education, teacher training, course preparation, intercourse training, self-educational activities of teachers.

Дата надходження статті: 04.11.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент Чумак Л. В.

УДК 378.147.091.33-027.22:615.1

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi50.307>

Гнатенко Т. С.,
 orcid.org/0000-0002-0553-2650

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В ПРАКТИЦІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто концептуальні засади неперервної професійної підготовки в практиці фармацевтичної діяльності. Проаналізовано чинні нормативні кваліфікаційні характеристики професійної діяльності спеціалістів фармацевтичної сфери; наукові праці,

в яких висвітлювалися проблемні питання щодо професійної підготовки. Розкрито основну складову професійної діяльності фармацевтів.

У наукових дослідженнях науковця І. Бойчука зазначено, що професійна підготовка спеціалістів фармацевтичного профілю базується на оволодінні продуктивними знаннями, уміннями та навиками з метою гармонійного розвитку професійної самореалізації особистості.

Проаналізувавши наукові педагогічні джерела, термін «професійна підготовка» окреслюємо як цілісний процес формування професійних знань, умінь і навичок, практичного досвіду і належних етичних норм поведінки, за допомогою яких реалізується ефективна професійна діяльність. А інші вчені вбачають значення такої професійної підготовки у здобутті фахівцем професійної освіти, в результаті чого відбувається оволодіння продуктивними знаннями, інтегративними уміннями та формування важливих індивідуально-професійних якостей.

На основі аналізу наукових досліджень виокремлено ряд основних завдань неперервної професійної освіти.

Сформовано професійну модель фахівця фармацевтичного профілю. Є підстави вважати, що модель особистості спеціаліста фармацевтичного профілю має включати опис системи його якостей, які забезпечують ефективну реалізацію професійних завдань, а також його саморозвитку, враховуючи динамічність розвитку індивіда, майбутньої професійної діяльності. Таким чином, формування цієї моделі стає основною метою професійної неперервної підготовки. Таким чином, професійна модель фармацевта акцентує увагу науково-педагогічних працівників на вдосконаленні їхньої професійної підготовки у системі неперервної освіти, яка є найважливішою на сучасному етапі розвитку фармацевтичної сфери.

Ключові слова: фармацевт, фармацевтична галузь, фармацевтична діяльність, неперервна професійна підготовка, професійна діяльність, сучасна освіта, професійна підготовка, самореалізація.

Постановка проблеми. У наш час професійна підготовка фахівців фармацевтичної сфери відіграє важливу роль у збереженні і зміцненні здоров'я нації та подоланні різних хвороб. Адже саме компетентні, освічені спеціалісти фармацевтичної сфери мають можливість забезпечити пошук та покращення нових успішних засобів лікування і профілактики захворювань. У сучасних умовах значний науковий інтерес виникає до особливостей становлення тенденцій професійної підготовки спеціалістів-фармацевтів. До основних із загальносвітових тенденцій належать концептуальні засади неперервної професійної підготовки у практиці фармацевтичної діяльності. Важливою умовою неперервної професійної підготовки є збільшення та удосконалення освітніх послуг. Необхідно зазначити, що у сфері фармації в наш час необхідні компетентні спеціалісти, які володіють належними знаннями, вміннями та навиками для реалізації своєї професійної діяльності.

Таким чином, головним завданням під час неперервної професійної підготовки є становлення інтелектуального, креативного спеціаліста, який буде спрямований на розвиток своїх особистісно-професійних якостей та закріплення важливої цінності – збереження людського здоров'я.

Аналіз досліджень. Велика кількість вчених у своїх наукових працях вивчали проблемні питання професійної підготовки майбутніх спеціалістів, серед яких необхідно виділити В. Бондар, М. Євтух, І. Мельничук, Н. Нестерова, К. Платонова, Р. Романишина. А. Алексюк, Н. Ничкало та С. Сисоева досліджували основні аспекти безперервності професійної підготовки. Основні теоретико-методичні питання організації професійної освіти фахівців фармацевтичної сфери в Україні розглядали

Л. Кайдалова, В. Сліпчук, В. Черних. Вивчення неперервної професійної підготовки майбутніх спеціалістів-фармацевтів представлено у наукових розробках вітчизняних учених І. Булах, Л. Буданової та Л. Кайдалової.

Проаналізувавши наукові розробки вчених, можемо стверджувати, що в наш час дослідження концептуальних засад неперервної професійної підготовки в практиці фармацевтичної діяльності є недостатньо дослідженим та потребує детального вивчення.

Мета статті – проаналізувати концептуальні засади неперервної професійної підготовки в практиці фармацевтичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи чинні нормативні кваліфікаційні характеристики професійної діяльності спеціалістів фармацевтичної сфери, зазначимо, що традиційно були створені такі кваліфікації: «фармацевт» та «провізор». Відомо, що фармацевт – це молодший спеціаліст з середньою фармацевтичною освітою, головне завдання діяльності якого – збереження та зміцнення здоров'я людини, а також він повинен відповідати таким основним вимогам: володіти високим професіоналізмом та компетентністю, сприяти раціональному призначенню й використанню лікарських засобів та виробів медичного призначення, забезпеченню гарантій їх якості та безпечності застосування, недопущенню помилок під час виготовлення, контролю та відпуску лікарських засобів.

Провізор (лат. *Provisor* – той, хто заздалегідь піклується, заготівельник) – фахівець із повною вищою фармацевтичною освітою. Звання провізора, як правило, дає право на самостійну фармацевтичну роботу і на управління аптекою. Провізор має системні та змістовні знання з хімії, аптечної технології ліків, організації та економіки фармації, фармакології та фармакотерапії, фармакоекономіки, менеджменту і маркетингу.

Провізор аптеки та її структурних підрозділів забезпечує населення і лікувально-профілактичні заклади лікарськими засобами та іншими товарами медичного призначення, а також належну фармацевтичну опіку хворих при відпуску безрецептурних лікарських препаратів. Він контролює якість лікарських засобів та напівфабрикатів і може виготовляти їх. Веде облік господарських операцій та звітність. Проводить інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей. Дотримується принципів медичної деонтології. Керує роботою середнього фармацевтичного персоналу. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

У процесі реалізації своїх професійних завдань фармацевти і провізори керуються чинними нормативними та правовими актами про охорону здоров'я та забезпечення фармацевтичної діяльності.

Фармацевтична діяльність – це інтегративне поняття науково-практичної діяльності в охороні здоров'я, яке охоплює освітню сферу, управління, розробку, дослідження, реєстрацію, стандартизацію та контроль якості лікарських препаратів, використання засобів фармацевтичної діяльності, розроблення обладнання у сфері обігу лікарських засобів на фармацевтичному ринку України; проведення фармацевтичного маркетингу, реалізацію поставлених завдань фармацевтичного підприємства за допомогою максимального задоволення потреб споживачів у лікарських препаратах та надання якісних послуг [3, с. 739].

Професійна діяльність фармацевтів характеризується такими особливостями: забезпечення людей ефективними, якісними та безпечними лікарськими засобами; розробка та виробництво препаратів різного спрямування; візуальна перевірка фармацевтичних препаратів; з метою підготовки фахівців фармацевтичного профілю існування кадрових, фінансових і матеріальних ресурсів; удосконалена професійна

підготовка фармацевтів для забезпечення ефективного ведення медикаментозної терапії.

Останнім часом фахівець фармацевтичного профілю відіграє важливу роль, це пов'язано з розвитком концепції відповідального самолікування, яка припускає усвідомлене застосування безрецептурних лікарських препаратів з метою проведення профілактичних дій і насамперед – лікування, якщо погіршилося самопочуття, та з метою зменшення прояву симптомів, розпізнаних самим хворим.

Оптимальне використання будь-якого лікарського препарату може забезпечити лише професійний фармацевтичний супровід. Спеціаліст фармацевтичного профілю, надаючи професійну допомогу клієнту, несе перед ним відповідальність і гарантує ефективне, якісне і безпечне лікування.

Головною складовою професійної діяльності фармацевта є професійна компетентність, яка включає в себе такі знання: про фармакотерапевтичні та медичні властивості препаратів і послуг всього асортименту лікарських засобів, чинної законодавчої бази фармацевтичної сфери і міри, видів відповідальності за невиконання професійних обов'язків; налагодження комунікації з пацієнтами з метою налагодження взаєморозуміння між учасниками професійної діяльності і в процесі цього, застосовувати зрозумілу для клієнта професійну лексику [9].

Необхідно зазначити, що професійна діяльність спеціаліста фармацевтичної сфери є особливою, бо належить до типу професій: «людина – людина», обумовлена високим рівнем відповідальності, оскільки від вибору правильного лікарського засобу залежить ефективність лікування.

Крім того, професійні обов'язки спеціалістів фармацевтичної сфери орієнтовані на реалізацію максимального терапевтичного впливу на пацієнтів, які лікуються медичними препаратами. Тому такі спеціалісти мають постійно удосконалювати свої знання та вміння, постійно спостерігати за новими досягненнями фармацевтичної науки та практики, основними вимогами та правилами щодо професійної підготовки, нормативно-правовими актами, які контролюють діяльність та якість, безпечність лікарських засобів, та використовувати це все у своїй діяльності.

Проаналізувавши рекомендації ВООЗ та FIP, можна констатувати, що необхідно удосконалити компетентності, та індивідуально-психологічні якості, які допоможуть фармацевту посісти належне місце серед інших представників охорони здоров'я [2].

У наукових дослідженнях І. Бойчука зазначено, що професійна підготовка спеціалістів фармацевтичного профілю базується на оволодінні продуктивними знаннями, вміннями та навиками з метою гармонійного розвитку професійної самореалізації особистості. І. Бойчук підкреслює, що вдосконалення умінь та навичок реалізації професійних завдань здійснюється за допомогою професійної практичної підготовки, що забезпечується навчальними планами, які були створені відповідно до кваліфікаційних характеристик та реалізуються через виробниче навчання і практики [2].

Необхідно зазначити, що зміст професійної підготовки обумовлений також основними потребами розвитку культури людства.

Наприклад, дослідниця Л. Кайдалова у своїх наукових працях констатує, що неперервна професійна підготовка фахівців фармацевтичної сфери – це освітня діяльність, яка базується на визнанні освіти як безперервного процесу навчання впродовж життя, що реалізує прогресивний розвиток креативності, індивідуально-професійних якостей, всебічне формування духовності, спрямована реалізувати

сформованість професійної компетентності за допомогою поетапної навчальної діяльності, створення умов для професійного становлення фармацевта [4].

Проаналізувавши наукові педагогічні джерела, термін «професійна підготовка» окреслюємо як цілісний процес формування професійних знань, умінь і навичок, практичного досвіду і належних етичних норм поведінки, за допомогою яких реалізується ефективна професійна діяльність. Учені характеризують значення такої професійної підготовки в оволодінні фахівцем професійною освітою, в результаті чого відбувається оволодіння продуктивними знаннями, інтегративними уміннями та формування важливих індивідуально-професійних якостей.

Отже, як зазначають вчені, а саме: Л. Зданевич, В. Рибалка, професійна освіта характеризується як важлива складова неперервної освіти, яка охоплює систему відповідних професійних знань, умінь і навичок, що допомагають фахівцю здійснювати професійну діяльність, а існуючі проблеми психологічного характеру професійної освіти тісно пов'язані з професійним розвитком індивіда у системі професійної освіти, реалізацією інтерактивних методів навчання у вищих освітніх закладах різноманітних рівнів акредитації [6].

Відомий теоретик П. Ленгранд першим розробив концепцію «неперервної освіти», зазначавши, що в її основу покладено гуманістичну ідею, тобто у центрі знаходяться всі освітні начала особистості, для якої необхідно побудувати належні умови для всебічного і гармонійного розвитку її можливостей упродовж життя [6].

Основним недоліком, який перешкоджає втіленню концепції неперервної освіти, насамперед є відсутність чіткого тлумачення терміна «неперервна освіта». Проаналізувавши сучасну науково-педагогічну літературу, зазначимо, що разом із терміном «неперервна освіта» використовуються й інші, а саме: «перманентна освіта», «освіта дорослих», «освіта, що продовжується», «освіта, що поновлюється». Всі ці поняття досить близькі, але не є синонімічними.

Необхідно акцентувати увагу на наукових поглядах Н. Нічкало, яка підкреслює, що існують різні підходи щодо тлумачення терміна «неперервна освіта», а саме: педагогічна концепція, на основі якої освіта характеризується як процес, що включає все життя особистості; принцип організації системи освіти на різних рівнях; світова тенденція в освітній сфері; відповідний тип педагогічного мислення [7, с. 9].

Інші вчені наголошують, що неперервна освіта характеризується як інтегративний компонент життєдіяльності індивіда, умова еволюційного розвитку досвіду особистості на всіх етапах її соціалізації [1].

Р. Багналл у своїх наукових розробках зазначає, що поняття «неперервна освіта» використовується з метою обґрунтування освітніх функцій, а саме: підготовка особистості до управління своїм життям; розподіл освіти в процесі всього життя особистості; освітня функція всього життєвого етапу індивіда.

Таким чином, основною тенденцією розвитку сучасної освіти є неперервна професійна освіта, яка забезпечує можливість постійного вдосконалення фахової підготовки, реалізацію інтегративності і наступності в процесі навчально-виховної діяльності.

Необхідно зауважити, що неперервна професійна підготовка є необхідною діяльністю особистості впродовж усього її життя, це свідчить про те, що люди різного віку мають можливість використовувати, удосконалювати раніше набуті знання, уміння та навички, підвищувати рівень культури й розвивати індивідуально-психологічні якості, отримувати професію і постійно вдосконалюватися і саморозвиватися в процесі професійної діяльності.

У своїх наукових працях дослідниця С. Сисоєва робить висновки, що термін «неперервна професійна освіта» характеризується тим, що кожен новий поштовх до пізнання реалізується за допомогою саморозвитку і мотивації особистості, які є фундаментом можливості її удосконалення, і відповідно до цього, не можуть відхилитися від загального освітнього процесу [8].

Крім того, неперервна професійна освіта має відповідні можливості для реалізації основних завдань, до яких належить:

- задоволення та розвиток духовних потреб індивіда, створення необхідних умов з метою професійного становлення;
- вилучення з базової освіти існуючих недоліків, включення нової інформації;
- належна професійна підготовка, перепідготовка й підвищення кваліфікації для удосконалення професійного досвіду, набуття обраної спеціальності в змінних сучасних умовах у виробничій сфері, розвитку інформаційно-комунікативних технологій;
- задоволення потреб держави, регіонів, різних галузей промисловості, сільського господарства і сфери послуг у конкурентоспроможних фахівцях, підготовлених до впровадження новітніх технологій, техніки та ін.) [5].

На наш погляд, неперервна освіта – це комплекс відповідних засобів і форм, які здійснюють позитивний вплив на розвиток професійної компетентності індивіда та забезпечують розвиток індивідуально-професійних якостей і збільшення пізнавальних потреб фахівців фармацевтичного профілю.

У наш час неперервна професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичної галузі характеризується як чітко організований процес навчальної діяльності і професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Розглядаючи структурний план, необхідно зазначити, що він охоплює завдання та зміст освітньої сфери, мотивацію науково-педагогічних працівників та студентів, основні методи, засоби та форми навчальної діяльності, реалізацію контролю за освітнім процесом. Аналізуючи Закон України «Про освіту» (2017 р.), наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Концепції розвитку фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України на 2011–2020 рр.» (від 13 вересня 2010 р. № 769), слід відзначити, що до основної складової якості освіти майбутніх спеціалістів належить професіоналізм, який досягається під час реалізації неперервної професійної підготовки. Відповідно до цього професійна готовність фахівців фармацевтичного профілю з метою реалізації їхньої діяльності має включати в себе фундаментальні знання, які допомагають усебічному розвитку майбутнього спеціаліста та сприяють формуванню індивідуальних особистісних рис, які забезпечують розвиток інтелектуальних здібностей, креативності та пристосування до сучасних та змінних умов у процесі професійної діяльності.

Сформувати окреслену професійну готовність можливо лише у процесі неперервної професійної підготовки, за допомогою реалізації педагогічного моделювання та створення професійної моделі фахівця фармацевтичного профілю. Необхідно зазначити, що професійна модель – це комплекс знань, умінь, навичок, індивідуально-професійних якостей, які допомагають майбутньому спеціалісту виконувати свою роботу ефективно. Тому така модель має охоплювати: професійну та навчальну мотивацію, цінності, моральні та громадянські якості; інтелектуальні здібності; особливості характеру і модель поведінки; комунікативні та організаторські здібності.

Є підстави вважати, що модель особистості спеціаліста фармацевтичного профілю має включати опис системи його якостей, які забезпечують ефективну реалізацію професійних завдань, а також його саморозвитку, враховуючи динамічність розвитку індивіда, майбутньої професійної діяльності. Таким чином, формування цієї моделі стає основною метою професійної неперервної підготовки. До головних позитивних сторін окресленої професійної моделі спеціаліста-фармацевта в контексті професійної неперервної підготовки необхідно включити: запровадження нової парадигми неперервної освіти, що передбачає інтегративність і професійну орієнтацію на особистість майбутнього фахівця; постійні зміни на ринку та надання якісних та результативних фармацевтичних послуг; покращення освітньої підготовки студентів та орієнтацію їх на вдосконалення свого професійного рівня; великі можливості з метою удосконалення освітнього рівня та можливість для майбутніх фахівців фармацевтичного профілю входження у світову освітню медичну сферу.

Отже, професійна модель фармацевта акцентує увагу науково-педагогічних працівників на вдосконалення їхньої професійної підготовки у системі неперервної освіти, яка є найважливішою на сучасному етапі розвитку фармацевтичної сфери.

Таким чином, можна зробити висновок, що ця модель сприятиме вдосконаленню професійної підготовки спеціалістів фармацевтичної сфери. А її впровадження сприятиме формуванню у майбутніх фахівців індивідуально-професійних якостей, мотивів та цінностей.

В основу неперервної професійної підготовки фахівців фармацевтичного профілю мають бути включені підходи до професійного навчання майбутніх фахівців, враховуючи вимоги до цієї сфери відповідно до аналізу особливостей професійної діяльності фармацевтів, що характеризується як фармацевтично-профілактична робота особистості та передбачає об'єднання професійних, фундаментальних, психолого-педагогічних знань, навичок та умінь загалом.

Висновки. Таким чином, у процесі дослідження було визначено, що неперервна професійна освіта – інтегративна, цілеспрямована діяльність з метою оволодіння та покращення знань, умінь та навичок у процесі навчальної діяльності та саморозвитку. За допомогою концептуальних засад неперервної професійної підготовки фахівців фармацевтичного профілю, що характеризується системністю і послідовністю, сприяє здатності швидко реагувати на зміну основних потреб населення й окремих індивідів. У даній системі визначається важлива роль вищої школи, за допомогою якої реалізуються завдання та зміст діяльності всіх інших сфер.

Концептуальні засади неперервної професійної підготовки в практиці фармацевтичної діяльності орієнтовані на підвищення якості підготовки фармацевтичних спеціалістів, інтеграцію фармацевтичної освіти та науки, розв'язання кадрових проблемних питань у сфері, враховуючи основні потреби охорони здоров'я України, удосконалення надання якісної фармацевтичної допомоги людям, утілення формулярної системи постачання, розробки цілісного інформаційного простору у фармацевтичній сфері, врахування фармако-економічних аспектів, спрямованих на раціональне використання лікарських препаратів з метою удосконалення якісного життя населення та забезпечення конкурентоспроможності спеціалістів фармацевтичного профілю на українському та міжнародному ринках праці.

У наш час необхідне подальше дослідження теоретико-методичних аспектів неперервної професійної підготовки, що обумовлює потребу розробки й втілення системи неперервної професійної підготовки фахівців фармацевтичного профілю

та забезпечує реформування й усебічний розвиток фармацевтичної освітньої сфери на основі міжнародних тенденцій.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю., Мушка І. В. Електронна педагогіка та сучасні інструменти систем відкритої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2009. № 5 (13). URL: <http://www/ime.edu-ua.net/em.html.777>
2. Бойчук І. Д. Науково-теоретичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців у коледжі. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту*: зб. наук. праць. Харків, 2009. № 9. С. 18–22.
3. Енциклопедичний словник фармацевтичних термінів: українсько-латинсько-російсько-англійський [навч. посібник для студентів вищих закладів] / уклад. І. М. Перцев, Є. І. Світлична, О. А. Рубан та ін.; за ред. проф. В. П. Черниха. Вінниця: Нова Книга, 2014. 824 с.
4. Кайдалова Л. Г. Теоретичні та методичні засади неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичного профілю: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2011. 42 с.
5. Митина А. М. Теория образования в течение жизни в зарубежной андрагогике. *Педагогика*, 2005. № 5. С. 100–106.
6. Неперервна освіта як світова тенденція. *Теорія і методика професійної освіти*: навч. матеріали он-лайн. URL: http://pidruchniki.com/1529052755044/pedagogika/neperervna_osvita_svitova_tendentsiya
7. Ничкало Н. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта*, 2001. № 1. С. 9–21.
8. Сисоєва С. О., Огнев'юк В. О. Теорія і практика вищої освіти: навч. посібник. Київ–Маріуполь, 2016. 338 с.
9. Сліпчук В. Л. Професійна підготовка фахівців фармацевтичної галузі в Україні (XX – початок XXI століття): монографія. Київ: Едельвейс, 2017. 520 с.

References:

1. Bykov, V. Yu., & Mushka, I. V. (2009). Elektronna pedahohika ta suchasni instrumenty system vidkrytoi osvity [Electronic Pedagogy and modern tools of open education systems]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 5 (13). Retrieved from <http://www/ime.edu-ua.net/em.html.777> [in Ukrainian].
2. Boychuk, I. D. (2009). Naukovo-teoretychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u koledzhi [Scientific and theoretical bases of professional training of future specialists in college]. *Pedahohika, psykhologhiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia ta sportu*, 9, 18–22 [in Ukrainian].
3. Chernyh, V. P. (Ed.). (2014). *Entsyklopedychnyi slovnyk farmatsevtichnykh terminiv: ukrainsko-latynsko-rosiisko-anhliiskyi* [Encyclopedic dictionary of pharmaceutical terms: Ukrainian-Latin-Russian-English]. Vinnytsia: Nova Knyha [in Ukrainian].
4. Kaidalova, L. H. (2011). *Teoretychni ta metodychni zasady neperervnoi profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv farmatsevtichnoho profilu* [Theoretical and methodical bases of continuous professional training of future specialists of pharmaceutical profile]. (Extended abstract of Doctor's thesis). Zaporizhzhia [in Ukrainian].
5. Mitina, A. M. (2005). Teoriia obrazovaniia v techenie zhizni v zarubezhnoi andragogike [Lifelong theory of education in Foreign Andragogy]. *Pedagogika*, 5, 100–106 [in Russian].
6. Neperervna osvita yak svitova tendentsiia [Continuing education as a global trend]. *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity: navchalni materialy on-line*. Retrieved from http://pidruchniki.com/1529052755044/pedagogika/neperervna_osvita_svitova_tendentsiya [in Ukrainian].

7. Nychkalo, N. (2001). Neperervna profesiina osvita yak filosofska ta pedahohichna katehoriia [Continuing professional education as a philosophical and pedagogical category]. *Neperervna profesiina osvita*, 1, 9–21 [in Ukrainian].
8. Sysoeva, S. O., & Ognevyuk, V. O. (2016). *Teoriia i praktyka vyshchoi osvity* [Theory and practice of higher education]. Kyiv-Mariupol [in Ukrainian].
9. Slipchuk, V. L. (2017). *Profesiina pidhotovka fakhivtsiv farmatsevtychnoi haluzi v Ukraini (XX – pochatok XXI stolittia)* [Professional training of pharmaceutical industry specialists in Ukraine (XX – beginning of the XXI century)]. Kyiv: Edelweiss [in Ukrainian].

Hnatenko T. S.,
orcid.org/0000-0002-0553-2650

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF CONTINUOUS PROFESSIONAL TRAINING IN THE PRACTICE OF PHARMACEUTICAL ACTIVITY

The article considers the conceptual principles of continuous training in the practice of pharmaceutical activity. The current normative qualification characteristics of professional activity of specialists in the pharmaceutical sphere are analyzed; scientific works that have studied problematic issues related to professional training. The main component of the professional activity of pharmacists is revealed.

In the research of the scientist, I. Boychuk, it is noted that the professional training of pharmaceutical specialists is based on the acquisition of productive knowledge, skills and abilities for the harmonious development of professional self-realization of the individual.

After analyzing scientific and pedagogical sources, the term "training" is defined as a holistic process of formation of professional knowledge, skills, practical experience and appropriate ethical standards of conduct by which effective professional activities are implemented. And other pedagogical scientists characterize the importance of such training in the mastery of vocational education, resulting in the acquisition of productive knowledge, integrative skills and the formation of important individual and professional qualities.

Based on the analysis of scientific research, a number of main tasks of continuing professional education are identified. A professional model of a pharmaceutical specialist has been formed. There is reason to believe that the personality model of a pharmaceutical specialist should include a description of the system of his qualities that ensure the effective implementation of professional tasks, as well as his self-development, given the dynamics of individual development, future professional activity. Thus, the formation of this model becomes the main goal of continuing professional training. Thus, the professional model of a pharmacist focuses the attention of research and teaching staff on improving their training in the system of continuing education, which is the most important at the present stage of development of the pharmaceutical sphere.

Key words: pharmacist, pharmaceutical industry, pharmaceutical activity, continuous professional training, professional activity, modern education, professional training, self-realization.

Дата надходження статті: 04.11.2021р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Лодатко Є. О.